

Les 110 – Antwoorden

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord Vergeten שכח {sháchach} [pa'al].

Let op het effect van de n op de klinkers.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	שׁוֹכַח shoche'ach	שָׁכַחְתִּי sháchachtie	אֶשְׁכַּח èsh'kach	אֲנִי
Ik (v)	שׁוֹכַחַת shochachat	שָׁכַחְתִּי sháchachtie	אֶשְׁכַּח èsh'kach	אֲנִי
Jij (m)	שׁוֹכַח shoche'ach	שָׁכַחְתָּ sháchachtá	תִּשְׁכַּח tish'kach	אַתָּה
Jij (v)	שׁוֹכַחַת shochachat	שָׁכַחְתְּ sháchacht	תִּשְׁכַּחִי tish'k ^e chie	אַתְּ
Hij	שׁוֹכַח shoche'ach	שָׁכַח sháchach	יִשְׁכַּח yish'kach	הוּא
Zij	שׁוֹכַחַת shochachat	שָׁכַחָה schách'cháh	תִּשְׁכַּח tish'kach	הִיא
Wij (m)	שׁוֹכַחִים shoch'chiem	נִשְׁכַּחְנוּ sháchachnoe	נִשְׁכַּח nish'kach	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	שׁוֹכַחוֹת shoch'chot	נִשְׁכַּחְנוּ sháchachnoe	נִשְׁכַּח nish'kach	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	שׁוֹכַחִים shoch'chiem	תִּשְׁכַּחְתֶּם sh ^e chachtèm	תִּשְׁכַּחוּ tish'k ^e choe	אַתֶּם
Jullie (v)	שׁוֹכַחוֹת shoch'chot	תִּשְׁכַּחְתֶּן sh ^e chachtèn	תִּשְׁכַּחוּ tish'k ^e choe	אַתֶּן
Zij (m)	שׁוֹכַחִים shoch'chiem	יִשְׁכַּחוּ shách'choe	יִשְׁכַּחוּ yish'k ^e choe	הֵם
Zij (v)	שׁוֹכַחוֹת shoch'chot	יִשְׁכַּחוּ shách'choe	יִשְׁכַּחוּ yish'k ^e choe	הֵן

Gebiedende wijs: m: שָׁכַח sh^echach, v: שָׁכַחִי shich'chie, meervoud: שִׁכְחוּ shich'choe

Infinitief: לִשְׁכַּח of לִשְׁכַּחוּ lish'ko'ach

Opdracht 2: Vertaal en geef de uitspraak:

Ik schreef de brief twee keer (les 45)

כְּתַבְתִּי אֶת הַמְּכַתֵּב פְּעַמַּיִם

kátavtie èt hammichtáv pa'amayiem

Wij speelden eenmaal per week fluit

אֲנַחְנוּ נִיגְנוּ בְּחִלְלֵי פֶעַם בְּשָׁבוּעַ

[^anachnoe] niggannoe b^echaliel pa'am b^eshávoe'a

Ik vergeet het elke keer

אֲנִי שׁוֹכַח [שׁוֹכַחַת] בְּכָל פֶּעַם [מֵעַת לְעַת]

^anie shoche'ach [shochachat] b^echol pa'am

[me'et l^eat]

Zij vergeet altijd haar boeken

הִיא תִּמְיד שׁוֹכַחַת אֶת הַסְּפָרִים שְׁלָהּ

hie támied shochachat èt hass^efáriem shèláh

* Er zijn meerdere vertalingen mogelijk, b.v. לְפַעְמַיִם, לְפַעְמַיִם

Zij vergat van tijd tot tijd te douchen

[היא] שָׁכַחָה לְהִתְקַלַּח מִדֵּי פֶעַם

[hie] shách'cháh l^ehitqáll^e'ach miday pa'am*

Mijn vader is altijd thuis

אָבֵא שְׁלִי תִּמְיד בְּבֵית

abbá shèlie támied babáyiet

Ik ga nooit naar Haifa

אֲנִי אֶף פֶּעַם לֹא הוֹלֵךְ [הוֹלְכַת] לְחֵיפָה

^anie af pa'am lo holech [holèchèt] l^echefáh

Hij leest deze keer

הוּא קוֹרָא הַפֶּעַם

hoe qore hapa'am

Les 111 – Werkwoorden 25 – Derde radicaal Yod/He

Deze les gaat over 'Lamed-Yod' of 'Lamed-He'-werkwoorden, dat zijn [pa'al] werkwoorden die als derde radicaal een He hebben. In feite is deze He een uitgang, een leesmoeder, waarachter een Yod schuilgaat, die in veel werkwoordsvormen assimileert en verdwijnt.

Eerst een paar uitzonderingen:

– Voor het werkwoord אָפָה {áfáh} Bakken zie les 79.

– De werkwoorden יָפָה {yáfáh} Prettig zijn, en יָרָה {yaráh} Schieten, lijken op het werkwoord הָיָה {háyáh} Zijn, zie [Les 27](#).

– Het werkwoord גָּבַהּ {gávàh} Groter groeien, is een buitenbeentje, vergeet dat maar.

Probeer niet dit alles uit je hoofd te leren, maar gebruik het als naslagles.

1. De tegenwoordige tijd, enkelvoud, krijgt È en A klanken. Bij een aantal vormen verschijnt in de verleden tijd de I-klank. De toekomstige tijd krijgt veelal de È-klank, met de He als leesmoeder.	בָּכָה	bácháh	Wenen	סָטָה	sátáh	Afwijken
	בָּנָה	bánáh	Bouwen, les 61	פָּנָה	pánáh	Zich wenden (tot)
	דָּחָה	dácháh	Afwijzen, uitstellen	צָלָה	tzáláh	Braden, les 111
	דָּמָה	dámáh	Lijken op	קָנָה	qánáh	Kopen, les 28
	חָלָה	cháláh	Ziek worden	קָרָה	qáráh	Gebeuren
	טָעָה	tá'áh	Vergissen	רָאָה	rá'áh	Zien, les 51
	כָּבָה	káváh	Doven, uitgaan	רָצָה	rátzáh	Willen, les 99
	לָוָה	láváh	Lenen (van)	שָׁתָה	shátáh	Drinken
	מָנָה	mánáh	Tellen, opnoemen	תָּלָה	táláh	Hangen

1. Gebeuren קָרָה {qáráh}

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	קֹרָה qorèh	קָרִיתִי qáritie	אֶקְרָה èqreh	אֲנִי
Ik (v)	קֹרָה qoráh	קָרִיתִי qáritie	אֶקְרָה èqreh	אֲנִי
Jij (m)	קֹרָה qorèh	קָרִיתָ qáritá	תִּקְרָה tiqreh	אַתָּה
Jij (v)	קֹרָה qoráh	קָרִיתָ qáriet	תִּקְרִי tiqrie	אַתָּה
Hij	קֹרָה qorèh	קָרָה qáráh	יִקְרָה yiqreh	הוּא
Zij	קֹרָה qoráh	קָרְתָה qár'táh	תִּקְרָה tiqreh	הִיא
Wij (m)	קֹרִים qorim	קָרִינוּ qárinoe	נִקְרָה niqreh	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	קֹרוֹת qorot	קָרִינוּ qárinoe	נִקְרָה niqreh	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	קֹרִים qorim	קָרִיתֶם q°ritèm	תִּקְרוּ tiqroe	אַתֶּם
Jullie (v)	קֹרוֹת qorot	קָרִיתֶן q°ritèn	תִּקְרוּ * tiqroe	אַתֶּן
Zij (m)	קֹרִים qorim	קָרוּ qároe	יִקְרוּ yiqroe	הֵם
Zij (v)	קֹרוֹת qorot	קָרוּ qároe	יִקְרוּ * yiqroe	הֵן

Gebiedende wijs: m: קָרָה q°reh, v: קָרִי q°rie, meervoud: קָרוּ q°roe, infinitief: לִקְרוֹת liqrot

* Er bestaat ook een verouderde vrouwelijke vorm.

2. Een klein verschil met de eerste groep: door de aanwezigheid van een keelletter als eerste radicaal is in de toekomstige tijd de tweede klank veelal een A.	חָנָה	chánáh	Parkeren
	עָלָה	áláh	Opgaan; kosten; emigreren
	עָנָה	ánáh	Antwoorden
	עָשָׂה	ásáh	Doen, les 93

Een woordenschat, waar je honger van krijgt:

צָלָה	tzáláh [pa'al]	Braden לִצְלוֹת litzlot (inf)
צָלוּי	tzáloey (bn)	Gebraden, geroosterd צָלִי tz°lie (constr)
בִּישָׁל, בִּישָׁל	bishel [pi'el]	Koken לְבִישָׁל l°vashel (inf)
מְבוּשָׁל, מְבוּשָׁל	m°voeshál	Gekookt
טָבַח	tabách (m)	Kok
טְבַחִית	tabáchiet (v)	Kokkin
אָפָה	áfáh [pa'al]	Bakken, les 79
בָּשָׂר	básár (m)	Vlees, בֶּשָׂר b°sar (constr)
בִּשְׂרִי	b°sárie (bn)	Vleeskost (in de koshere keuken)
בֶּשָׂר בֶּקָר	b°sar báqár	Rundvlees
בֶּקָר צָלוּי	báqár tzáloey	Geroosterd rundvlees
בֶּשָׂר עֶגֶל	b'sar egèl	Kalfsvlees
כֶּבֶשׂ	kèvès (m)	Schaap
טָלָה	tálèh (m)	Lam(svlees)
עוֹף	óf (m)	Kip, gevogelte
דָּג	dág (m)	Vis דָּגִים dágiem
סְטִיק, סְטִיק	steq, stieq (m)	Biefstuk סְטִיקִים stiqiem
חֲזִיר	chazier (m)	Varken, zwijn (niet kosher)
צִמְחוּנִי	tzimchonie (bn)	Vegetarisch, vegetariër
כָּשֶׁר	kásher (bn)	Kosher; geschikt, deugdelijk
הַמְבוּרְגֶר	hamboergèr (m)	Hamburger

קְצִיצָה	q ^ə tzitzáh (v)	Gehakt(bal), kroket, vleesballen	קְצִיצוֹת q ^ə tzitzot
קְצִיץ	q ^ə tzietz (m)	Gehakt	
שְׁנִיצָל	shnitzèl (m)	Schnitzel (alleen kosher indien geen varkensvlees)	
חַי	cháy (bn)	Levend, rauw	
לְקַחַת (ל)	(la)qachat [pa'al]	Nemen, aannemen, ontvangen	

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord צָלָה tzáláh [pa'al] Braden, volgens bovenstaand voorbeeld.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	אֲנִי
Ik (v)	צוֹלָה tzoláh	צָלִיתִי tzálitie	אֶצְלֶה ètzlèh	אֲנִי
Jij (m)	אַתָּה
Jij (v)	אַתְּ
Hij	צָלָה tzáláh	הוא
Zij	היא
Wij (m)	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	אַתֶּם
Jullie (v)	אַתֶּן
Zij (m)	הם
Zij (v)	הן

Geb. wijs: m:, v:, mv:, infinitief: לְצַלּוֹת litzlot

Opdracht 2: Vertaling en uitspraak, en twee Bijbelteksten. Herkent u waar ze staan?

Houdt u (m) van kalfsvlees?	Heeft u iets zonder vlees?
.....
.....
Wilt u (v) varkensvlees?	Waarom bent u vegetariër?
.....
.....
Nee, dat is niet kosher	אֶצְלֶה בֶּשֶׂר וְאֹכֵל
.....
.....

תִּנְהַ בֶּשֶׂר לְצַלּוֹת לִפְנֵי; וְלֹא-יִקַּח מִמֶּךָ בֶּשֶׂר מִבֶּשֶׂל, כִּי אִם-חַי.

Bronnen: Melet, Arjeh Gebhard, uitg. Coutinho, les 30 en 43; Hebrew Verb Tables, Tarmon & Uval; Google, www.hebrew-verbs.co.il; www.hebrewonline.com; www.goethe-verlag.com; www.mechon-mamre.org, millon
Zie ook: Videolessen van dr. Piet van Midden webapp.fkt.uvt.nl/bho/plugin_wiki/page/hebreuws, les Zwakke werkwoorden: Tertiae hee.